

Dekadni bilten stanja vodne bilance kmetijskih tal v Sloveniji od 21. do 31. maja 2014

OBVESTILO

V zadnji dekadi maja pogoji za rast kmetijskih rastlin zaradi občasno prenizkih temperatur zraka niso bili optimalni. Rast posevkov ni bistveno napredovala. Pogoste padavine in ponekod tudi močan veter ob močnejših padavinah so povzročili poleganje ječmena, nepokošene trave, ponekod tudi pšenice. Padavine so ovirale košnjo trave oziroma sušenje za seno. Pogosta omočenost listov vinske trte je zlasti na Primorskem omogočala številne sekundarne okužbe s peronosporo, pogoste padavine pa so izpirale obloge zaščitnih sredstev, zato so imeli vinogradniki precej težav z izvajanjem temeljite zaščite.

METEOROLOŠKE RAZMERE

Tudi meteorološka pomlad se je zaključila s krajevnimi plohami, posameznimi nevihtami, vetrom in ponekod tudi točo. Količina padavin se je zmanjševala od zahoda, kjer je ponekod padlo tudi več kot 60 mm dežja, proti vzhodu, kjer ga je bilo le za vzorec. V večjem delu države, vzhodne, osrednje in severozahodne Slovenije so bile padavine podpovprečne. V delu južne Dolenjske, Notranjske in Primorske je bilo dežja več, na Obali je količina dežja povprečje preseгла za enkrat.

Temperature zraka so bile po večini države le tri dni pod dolgoletnim povprečjem, le na Obali je bilo takih dni kar šest. Dekadna temperatura zraka je povsod preseгла dolgoletno povprečje, najmanjše je bilo odstopanje na Primorskem, 0,5 °C, in se je povečevalo proti severovzhodu, kjer je bilo večje od 2 °C. Najvišje dnevne temperature zraka so v večjem delu Slovenije kar petkrat presegle 25 °C, marsikje so presegle tudi 28 °C.

Še največ sončnih ur je bilo zabeleženih na Obali in v Slovenski Istri ter v severovzhodnem delu Slovenije, več kot 95 ur, najmanj v visokogorju, manj kot 65 ur. Več sonca kot običajno je bilo na severovzhodu ter v pasu od Obale in kočevskega do Kamniško-Savinjskih Alp.

četrtek	petek	sobota	nedelja
			
12 / 23	13 / 27	14 / 29	15 / 30

IZHLAPEVANJE IZ TAL IN RASTLIN

Izhlapavanje v zadnji majski dekadi je bilo visoko, dnevne vrednosti so večkrat presegle 5 mm, v Ljubljani, Celju in Portorožu trikrat, v Mariboru kar šestkrat. V vsej dekadi je izhlapelo od okrog 41 do več kot 48 mm vode iz tal in rastlin.

STANJE RASTLIN

V drugi polovici zadnje dekade maja so bile temperature zraka večkrat nižje od povprečnih, zato pogoji za rast in razvoj rastlin niso bili ves čas ugodni. Rastline so v rasti nekoliko zaostale. Posevki koruze so bili ob koncu dekade v fazi štirih do šestih listov. Posevki ječmena so bili v začetni fazi zorenja. Ob pogostih padavinah, ki jih je ponekod spremljal tudi močan veter, so posevki marsikje polegli. Posevki pšenice so trenutno v fazi cvetenja oziroma nalivanja zrnja. Tudi pri pšenici je veter marsikje povzročil poleganje. Občasno prenizke temperature zraka so bile neugodne predvsem za plodovke. Zaradi vlažnostnih razmer so jih močno ogrožali tudi polži. Sledi vetra je opaziti tudi na polegli travi, kjer je še ostala nepokošena. Pomembnejše vrste trave še vedno cvetijo. Lat so oblikovale že v aprilu, do polnega cvetenja pa so potrebovale skoraj mesec dni, kar je posledica neugodnih temperaturnih razmer.

V severovzhodni Sloveniji so bila tla v začetku dekade dobro založena z vodo, v drugi polovici dekade se je voda v tleh že izčrpala pod mejo lahko dostopne vode, tako da je na plitvih in peščenih tleh nastopil občasni sušni stres. Podobno je v voda v tleh zdrknila pod optimalno raven tudi na celjskem območju. Na Dravsko-Ptujskem polju je bilo potrebno nekaterim zelenjadnicam vodo dodati le na začetku dekade, kasnejša namakanja niso bila več potrebna.

V skrajnem zahodnem delu Slovenije so tla že vso pomlad optimalno založena z vodo.

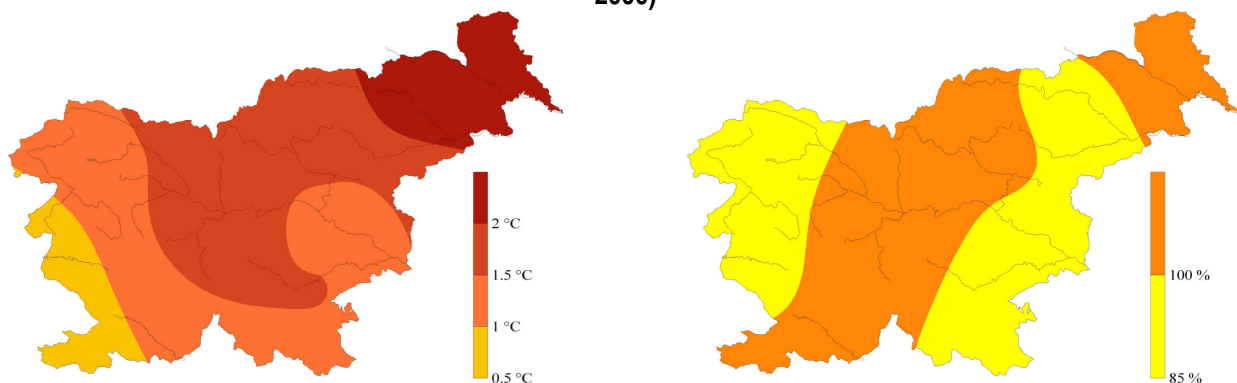
Zgodnje sorte vinske trte že zaključujejo cvetenje, pozne sorte pa so na začetku cvetenja. V zadnji dekadi je težave povzročala pogosta omočenost listja zaradi česar se je močno povečal infekcijski pritisk peronospore na vinsko trto. Obilne padavine pa so v tem delu Slovenije ponovno vzpostavile normalno preskrbljenost tal z vodo. Nežne rastlinice so bile v najtoplejših sončnih dneh močno izčrpane in ponekod so se pojavljali tudi sončni ožigi.

VODNA BILANCA

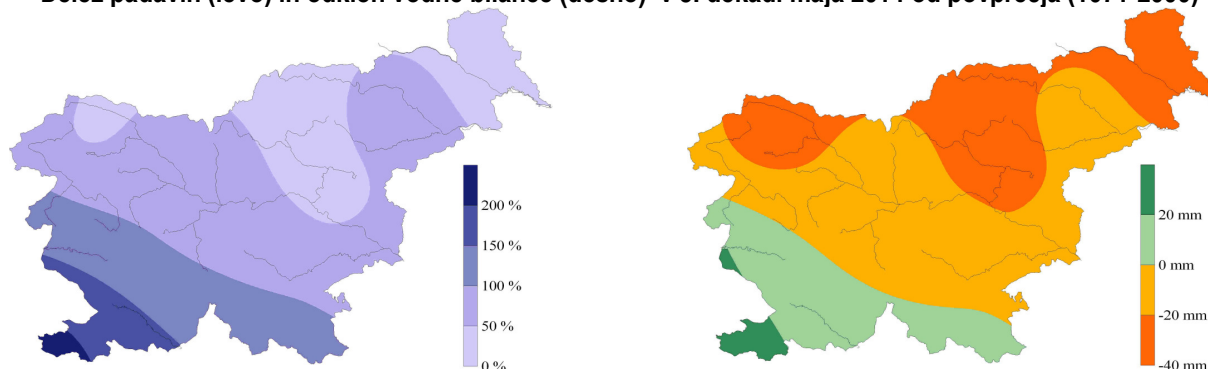
Plohe in nevihte niso prinesle dovolj dežja, da bi bila dekadna vodna bilanca pozitivna. Zadovoljivo namočena je bila le Primorska. Primanjkljaj vode se je že pojavljal v Prekmurju, okrog 40 mm, na Štajerskem in Koroškem okrog 30 mm, drugod je bil manjši. Kumulativna vegetacijska vodna bilanca (od 1. aprila) je negativna na Gorenjskem, v osrednji Sloveniji, na Koroškem ter v Prekmurju. Ob koncu maja je stanje vodne bilance zadovoljivo.

Odklon temperature zraka (levo) in delež ur sončnega obsevanja (desno) v 3. dekadi maja 2014 od povprečja (1971-2000)

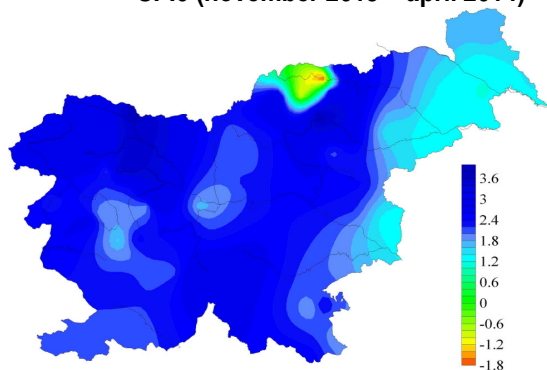
Delež padavin (levo) in odklon vodne bilance (desno) v 3. dekadi maja 2014 od povprečja (1971-2000)

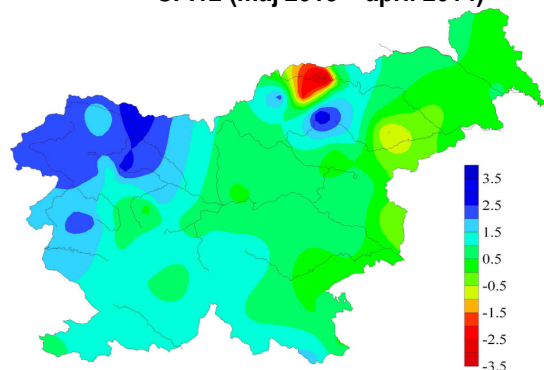
SPI (standardiziran padavinski indeks) predstavlja mero, kaj določena količina padavin skozi izbrano časovno obdobje pomeni glede na normalno oz. pričakovano količino padavin za to obdobje.

SPI za preteklega pol leta (od novembra 2013 do aprila 2014) kaže v večjem delu države ekstremno mokro situacijo, malce manj namočeno je bilo na vzhodnem robu in v severovzhodni Sloveniji, medtem ko so na območju Koroške in zgornjega toka Drave razmere suhe. To je še bolj opazno na karti dvanajstmesečnega SPI. SPI12 sicer za to enoletno obdobje prikazuje normalno količino padavin za osrednjo in vzhodno Slovenijo, na zahodu države pa nadpovprečno.

SPI6 (november 2013 – april 2014)

SPI12 (maj 2013 – april 2014)

SPI	opis	barvna skala	verjetnost pojava
2,0 in več	Ekstremno mokro	Temno Modra	2,3 %
1,5 do 1,99	Zelo mokro	Svetlo Modra	4,4 %
1,0 do 1,49	Zmerno mokro	Sivo Modra	9,2 %
-0,99 do 0,99	Normalno	Zelena	68,2 %
-1,49 do -1,0	Zmerno suho	Rumena	9,2 %
-1,99 do -1,5	Zelo suho	Oranžna	4,4 %
-2,0 in manj	Ekstremno suho	Rdeča	2,3 %